

komne Hjemmel i Grundlovens § 87. Vi have jo her ofte hørt Beflagelse over, at Udgifterne tage til, og hvor skulle vi faae Pengene fra? Ja, selv om vi erkjende en Beflatningsmaade for at være i høi Grad ubillig, saa krympe vi os dog ved at foretage nogen Forandring deri, fordi vi ikke kunne undvære de Penge, som den indbringer. Troer ikke de Herrer, at en stor Deel af disse Tab vil blive afhjulpen, naar vi lade dette Lovforslag gaae sin jevne og rolige Gang og ophoies til Lov? Jeg vil spørge de Herrer, hvorfra komme Pengene i Statskassen? Komme de ind fra Hartfornsafgiften, eller komme de hovedsagelig ind igjennem den indirecte Beflatning? Jeg vil tillade mig at nævne Stempelpapirs- Retsportler og Soldintraderne. Hvor komme Pengene fra? Komme de fra Fæstegodsdistricterne eller fra Selveierdistricterne? Jeg troer ikke, at Svaret kan blive tvivlsomt; de komme hovedsagelig fra de sidste, fordi hele Fæstevæsenet er af den Natur, at det virker hæmmende paa Virkelysten, fordi Arbeiderne ikke kunne sikkre sig eller Sine Frugten af deres Flid og Stræben. Er Fæsteren en dygtig Mand til at forbedre sit Kram, saa bliver hans eventuelle Enke eller Børn almindelig mulkteret, fordi han har været dygtig, det vil sige, de maae betale mere forat faae Gaarden efter ham, end hun under andre Omstændigheder vilde være nødt til. Hvorfor, siger jeg, komme Pengene hovedsagelig fra Selveierdistricterne? Tilbeels af denne Grund og tilbeels af en anden; thi det er bekendt, at hvor der er Virkelyst, og hvor der bygges, der forbruges Lømmer, Skjelle og lignende Sager, som give enorme Summer ind i Statskassen. Hvad er

det for Districter, som modtage vor Overbesolkning? Det er igien Selveierdistricterne, som meget rigtigt bemærket af et æret Medlem for Svendborg Amt. Naar der er to Districter ved Siden af hinanden, begge af samme Udstrækning, altsaa lige høit befattede, og det ene er et Selveier- men det andet et Fæstegodsdistricter, saa vil det første omtrent give dobbelt Saameget som det sidste, det vil sige i indirecte Skatter.

Det er fra dette Standpunkt, at jeg altid for mit Vedkommende har betragtet Sagen. Jeg vil ikke gaae ind paa, om enkelte af Lovens Bestemmelser ere mere eller mindre uheldige, men saalænge jeg har kunnet have en Mening derom, har jeg altid betragtet det som et Maal, hvorefter vi burde stræbe, at faae Fæstevæsenet ophævet, fordi det ligger i hele Statens Interesse, og naar hele Statens Interesse fremmes derved, saa fremmes ogsaa den enkelte Borgers. Jeg skal derfor tillade mig paa det Indstændigste at anbefale Sagens Fremme. Om der skal forbeholdes $\frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{4}$ til Fæstebonden som hans Part af Gaardens Verdi, er et Detailspørgsmaal, som først senere her kan finde sin Afgjørelse og vel rettest igjennem et Udvalg.

R e t t e l s e .

Nr. 25 Sp. 371, anden Linie foroven udgaar Ordet „ligesom“